

N:o 68.

Af Herr **J. Jonasson** från Kalmar län: *Derom att, med undantag af vissa naturaprestationer, folkskolelärares aflöning i öfrigt måtte utgå af statsmedel.*

Sedan det länge öfverklagade missförhållandet öfver folkskolelärares knappa aflöning genom sistlidne riksdag beviljade löneförhöjning tyckes åtminstone i landsorterna dermed vara afhjelpat, så höres numera stor klagan af den jordbrukande befolkningen, att kommunalskatterna successivt förökas till så stort belopp, att de finna sig urståndsatte att kunna aflöna erforderligt antal lärare inom kommunerna, och lika befogadt som en del tjenstemäns och skollärares anspråk varit på löneförhöjningar, ännu mera befogenhet torde jordbrukaren hafva på någon lindring i sina skattebördor, hvilket af så väl Kongl. Maj:t som Riksdagen blifvit lemnadt åt glömskan, ty till följd af de så högt uppdrifna arbetslöner får jordbrukaren mången gång köpa de produkter han skördar lika dyrt, som om de toges på torget. De kraftigaste arbetarne använder staten dels på jernvägsarbeten, dels å fästningsbyggnader med flera företag, och betalar med så hög aflöning, att icke jordbrukaren kan följa en sådan täflan, utan måste mången lemna en stor del för hemmanet nödvändiga arbeten å sido.

Den betryckte jordbrukaren måste med svett och möda utgöra rotering, grundskatter, vägunderhåll, skjutsningsbesväret, byggnadsskyldigheten, afgifter till kleresiet, omkring två tredjedelar af folkskolelärares löner med naturapersedlarne inberäknade, kommunalutskylder till fattigvården m. m.

Till följd af det bedröfliga missbruket af starka drycker, som öfverhopar vårt land, lägga en stor del arbetare sina höga daglöner i ruset, och inträffar icke sällan att arbetaren hemkommer till hustru och barn utan penningar och med utslitna kläder; hvad blir då följderna? Fattigvårdssamhället nödgas med kläder och föda underhålla deras barn i skolan, såvida

någon undervisning för dem skall erhållas. Med fästadt afseende på allt detta, som hvilar på jordbrukaren, måste han med uttröttade lemmar digna under oket.

Då staten inbringar den ansevärliga summan af cirka tretton millioner kronor i bränvinsskatt, och denna summa onekligen till största delen drages ur den mindre bemedlade befolkningens fickor, måne det då icke vore skäl att använda någon del deraf för att kunna åstadkomma tillräckligt antal skollärare, och att det uppväxande släktet genom upplysning i någon mån kunde skyddas från brottets bana?

På grund häraf vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen för sin del ville besluta, det samtliga folkskolelärarnes aflöning utbetalas af statsmedlen utom stadgadt husrum, vedbrand, kofoder och planteringsland, som fortfarande betalas af vederbörande kommuner.

Stockholm den 27 Januari 1875.

J. Jonasson,
från Kalmar län.

N:o 69.

Af Herr **Nils Petersson**: *Om tjänsteårsberäkning för vid folkhögskola antagne lärare.*

Det lär numera ej kunna bestridas, att folkhögskolorna här i landet äro gämliga, samt att fosterlandsvännen har grundade förhoppningar på dess framtid; men för att skolan skall kunna framgå på sin beträdda bana är onekligen det första vilkoret, att duglige lärare dertill kunna erhållas, och detta återigen försvåras, för att ej säga omöjliggöres, genom det att personer, som genom sina kunskaper äro duglige och i öfrigt intressera sig för saken, i de flesta fall innehafva den ställning i samhället, att de ej hafva råd till att för några år afbryta sin beträdda bana och dermed gå miste om tjänsteårs beräkning för sin framtid.

Att icke skolorna sjelfva med bästa vilja förmå att härutinnan hålla lärarne skadeslösa, är uppenbart; men staten, det stora samhället, både kan